

Sygn. akt I PK 166/19

POSTANOWIENIE

Dnia 2 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko (...) Bankowi (...) w C.
o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 2 września 2020 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w P.
z dnia 31 maja 2019 r., sygn. akt VI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód A. S. wniósł o zasądzenie na od pozwanego (...) Banku (...) w C. odszkodowania w kwocie 43.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia odwołania do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy w C. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 145 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 31 maja 2019 r. oddalił apelację powoda od powyższego wyroku, orzekając także o kosztach postępowania apelacyjnego.

Powód zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną, zarzucając naruszenie: (-) art. 52 § 2 k.p., przez jego niewłaściwą wykładnię i przyjęcie, że pozwany

skutecznie złożył powodowi oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia, tj. z zachowaniem ustawowego terminu 1 miesiąca, w zakresie pkt. 1-4 oświadczenia z dnia 10 listopada 2015 r., podczas gdy termin ten rozpoczął swój bieg w dniu 16 października 2015 r., kiedy członek zarządu A. K. powzięła wiedzę o okolicznościach uzasadniających rozwiązanie z powodem umowy o pracę; (-) art. 52 §2 k.p., przez jego niewłaściwą wykładnię i przyjęcie, że pozwany skutecznie złożył powodowi oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia, tj. z zachowaniem ustawowego terminu 1 miesiąca, w zakresie pkt. 2-4 oświadczenia z dnia 10 listopada 2015 r., podczas gdy termin ten rozpoczął swój bieg nie po powołaniu nowego składu zarządu, ale znacznie wcześniej, gdyż w stosunku do powoda będącego do 23 września 2015 r. członkiem zarządu uprawnienia kontrolne pracodawcy realizowała Rada Nadzorcza powołana w (...) Banku (...) w C.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód podniósł, że jest ona oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie przez Sąd drugiej instancji art. 52 § 2 k.p. W ocenie skarżącego, błędnie uznano za moment dowiedzenia się pracodawcy o delikcie dyscyplinarnym powoda (polegającym na narażeniu na szkodę (...) Banku (...) w C. przez zatwierdzenie do realizacji i polecenie zapłaty w dniu 23 września 2015 r. faktur VAT: nr 4/9/15 z dnia 9 września 2015 r. - na kwotę 247.101,67 zł brutto; nr 5/9/14 z dnia 9 września 2015 r. - na kwotę 272.775,87 zł brutto; nr 8/9/15 z dnia 09 września 2015 r. - na kwotę 207.870,00 zł brutto) dzień 5 listopada 2015 r., który odpowiada dacie pisma głównej księgowej informującego członka zarządu (na jego zapytanie), że faktury nr 4/9/15, nr 5/9/15 i nr 8/9/15, opisują rodzaj usługi w sposób bardzo ogólnikowy i nie dołączono do nich zestawień określających zakres wykonanych usług, co uniemożliwia weryfikację zasadności kwot objętych fakturami.. Tymczasem zdaniem skarżącego, pracodawca już w dniu 16 października 2015 r. (w dniu wystosowania pierwszego pisma inicjującego postępowanie wyjaśniające przez członka zarządu) dowiedział się o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie umowy o pracę. W związku z tym doręczenie powodowi oświadczenia pracodawcy nastąpiło po 42 dniach, tj. z naruszeniem terminu określonego w art. 52 § 2 kp.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zatem wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance oczywistej zasadności skargi. Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie

kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616).

Wymienionych wymagań nie spełnia wniesiona skarga kasacyjna, ponieważ skarżący nie wykazał, aby naruszenie wskazanego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisu (art. 52 § 2 k.p.) miało walor naruszenia kwalifikowanego, widocznego na pierwszy rzut oka.

Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego, bieg miesięcznego terminu określonego art. 52 § 2 k.p. rozpoczyna się dopiero od chwili, w której pracodawca uzyskał w dostatecznym stopniu wiarygodne informacje uzasadniające jego przekonanie, że pracownik dopuścił się czynu naganego w stopniu usprawiedliwiającym niezwłoczne rozwiązanie z nim umowy o pracę, czyli od zakończenia - podjętego niezwłocznie i sprawnie przeprowadzonego - wewnętrznego postępowania sprawdzającego uzyskanie przez pracodawcę wiadomości o niewłaściwym zachowaniu pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 marca 1998 r., I PKN 5/98, OSNAPiUS 1999 nr 6, poz. 201; z dnia 21 października 1999 r., I PKN 576/98, OSNAPiUS 2000 nr 7, poz. 262; z dnia 24 lipca 2009 r., I PK 44/09, LEX nr 548915 i powołanie w nim orzecznictwo). Chodzi zatem o moment, w którym pracodawca miał możliwość sprawdzenia i przekonania się o słuszności obciążających pracownika zarzutów.

Z wiążącej Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) podstawy faktycznej wyroku wynika, że: „W połowie października 2015 r. członek zarządu banku A. K. powzięła wiedzę, że we wrześniu 2015 r. znacznie wzrosły ponoszone przez pozwanego koszty obsługi prawnej. W związku z tym pismem z dnia 16 października 2015 r. zwróciła się do głównej księgowej D. C. o wyjaśnienie przyczyn wzrostu kosztów usług prawnych oraz przedstawienie stosownej dokumentacji w tym zakresie. W odpowiedzi D. C. poinformowała ją, że wzrost kosztów usług prawnych we wrześniu 2015 r. wynikał z faktu przyjęcia i zapłaty trzech faktur wystawionych przez „Kancelarię Adwokacką R. P.”. Następnie pismem z dnia 26 października 2015 r. A.

K. zwróciła się do Głównego Księgowego o weryfikację zasadności zapłaty należności objętych tymi fakturami. W piśmie z dnia 5 listopada 2015 r. D. C. wyjaśniła, iż przedmiotowe faktury, tj. nr 4/9/15, nr 5/9/15 i nr 8/9/15, opisują rodzaj usługi w sposób bardzo ogólnikowy i nie dołączono do nich zestawień określających zakres wykonanych usług, co uniemożliwia weryfikację zasadności kwot objętych fakturami.” W świetle tych ustaleń i z uwagi na przedstawione wyżej orzecznictwo Sądu Najwyższego nie narusza art. 52 § 2 k.p. stanowisko Sądu drugiej instancji, że nie doszło do przekroczenia miesięcznego terminu w nim określonego, bowiem zarząd w nowym składzie miał realną możliwość zweryfikowania prawidłowości podpisanych przez powoda faktur za usługi kancelarii adwokackiej adw. R. P. dopiero od 5 listopada 2015 r., kiedy główna księgowa poinformowała członka zarządu o mankamentach podlegających kontroli faktur. Oczywiście nieuzasadniony jest pogląd skarżącego, że pozwany dowiedział się o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie umowy o pracę w dniu 15 października 2015 r., z powołaniem się na ustalenia, że: „Wtedy bowiem członek zarządu A.K. dowiedziała się, że znacznie wzrosły ponoszone przez pozwanego koszty obsługi prawnej”. Nie ustalono przecież, aby w tym dniu pracodawca wiedział, co jest przyczyną wzrostu kosztów obsługi prawnej ani tym bardziej, że wzrost ten wynika z rażących nieprawidłowości, za które odpowiada powód.

Niezrozumiałe jest stwierdzenie zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, że: „W zakresie drugiego z zarzutów kasacyjnych należy zakwestionować konstrukcję, w której przy obecności w banku Rady Nadzorczej poprzedni zarząd (którego prezesem był powód) jest ponownie kontrolowany i w potocznym rozumieniu „rozliczany” przez następny zarząd. Nie tylko, że wypacza to ideę i funkcję Rady Nadzorczej, ale przede wszystkim prowadzi do niedorzecznej sytuacji, w którym powodowi skutecznie stawia się zarzut dyscyplinarny np.: 1192 dni po zawarciu umowy.”

Jak skonstatował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 lipca 2002 r., I PKN 389/01 (OSNP 2004 nr 8, poz. 135), z punktu widzenia art. 52 § 2 k.p. istotne są trzy elementy: powstanie określonego zdarzenia uzasadniającego rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia, powzięcie przez pracodawcę wiadomości o tym zdarzeniu oraz czas dokonania rozwiązania umowy nie dłuższy niż miesiąc od

powzięcia tej wiadomości. Gdy chodzi o osobę pracodawcy, to nie może nim być każdy kolejny pracodawca bądź każda nowa osoba lub organ uprawniony do dokonywania za pracodawcę czynności w sprawach z zakresu prawa pracy (art. 3¹ § 1 k.p.), który dowiedział się o przyczynie uzasadniającej rozwiązanie umowy. Może to być jedynie ten „pracodawca” (w rozumieniu art. 3¹ § 1 k.p.), który dowiedział się o niej pierwszy. W niniejszej sprawie był nim nowy zarząd. Poza tym rada nadzorcza banku nie jest pracodawcą zatrudnionego w nim członka zarządu. Po znowelizowaniu - z mocy ustawy zmieniającej z dnia 2 lutego 1996 r. (Dz.U. z 1996 r. Nr 24, poz. 110) - art. 3 Kodeksu pracy i dodaniu do tego aktu art. 3¹, interpretacja przepisu art. 52 § 2 k.p. powinna nawiązywać do tej właśnie nowej regulacji. Jeśli zatem pracodawca jest jednostką organizacyjną, o jakiej mowa w art. 3 k.p., wówczas informacja o nagannym zachowaniu pracownika, będącym przyczyną jego dyscyplinarnego zwolnienia, musi dotrzeć do osoby lub organu zarządzającego tą jednostką albo innej wyznaczonej osoby, upoważnionej - w myśl art. 3¹ § 1 k.p. - do dokonywania czynności prawnych z zakresu prawa pracy, w tym czynności stanowiących podstawowy atrybut pracodawcy, a dotyczących nawiązywania i rozwiązywania stosunków pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2018 r., I PK 101/17, LEX nr 2558529 i powołane tam orzecznictwo).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.